

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

доц. Володимир ПАСЬКО
« 29 » 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
для студентів

галузь знань 10 природничі науки
спеціальність 106 – Географія
освітній рівень магістр
освітня програма Політична географія та геополітика
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання – денна
Навчальний рік - 2024/2025
Семестр – 3
Кількість кредитів ECTS 6
Мова викладання, навчання
та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: Володимир ПАСЬКО, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії;

Пролонговано: на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____) « ___ » 20___ р.
(підпис) (ПІБ)
на 20 ___/20___ н.р. _____ (_____) « ___ » 20___ р.
(підпис) (ПІБ)

Розробник: Володимир ПАСЬКО, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО
«30» 06 2023 р.

Завідувач кафедри

проф. Ольга ЛЮБИЦЕВА

Протокол № 20 від «30» 06 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «28» 08 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Наталія КОРОГОДА

« 28 » 08 2023р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – здатність розв’язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: Володіння базовими знаннями у сфері суспільної географії та планування розвитку територій.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна спрямована на формування знань щодо механізмів вдосконалення державної регіональної політики в умовах адміністративно-фінансової децентралізації; дослідження світового та вітчизняного досвіду оцінювання ефективності регіональної політики; визначенні ролі та місця стратегічного планування в системі механізмів регіональної політики; аналізу особливостей використання програмних та фінансових інструментів реалізації регіональної політики та оцінці її ефективності.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті та поглибленні знань щодо:

- ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді.
- СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв’язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії (у т.ч. політичної географії та геополітики), природокористування, міського та регіонального розвитку.
- СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня.
- СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну (у т.ч. політико-географічну) експертизу та моніторинг.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати:</i> Аспекти регіональної політики	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		до 40 %
1.2	Механізм формування регіональних фінансів	<i>Лекція, семінарське</i>		

		<i>заняття</i>	<i>Тест, виступи на семінарських заняттях, модульні контрольні роботи, залік</i>	
1.3	Методи регіонального програмно – цільового планування	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		
1.4	Державні програми регіонального розвитку	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		
2.1	<i>Вміти.</i> Збирати, обробляти та аналізувати інформацію щодо проблем регіонального розвитку	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		10%
2.2	Надавати пропозиції щодо підвищення ефективності регіонального планування.	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		10%
2.3	Проводити фахову оцінку регіональних програм і стратегій	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		10%
2.4	Обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління.	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		10%
3.1	Комунікація: вміння обґрунтовувати власну позицію під час здійснення аналізу суспільно-географічних об’єктів у системі регіонального розвитку та регіональної економіки, планувати і здійснювати наукові експерименти з розвитку територій застосовуючи сучасні кількісні та якісні методи.	<i>Семінарське заняття</i>		до 10 %
4.1	Автономність та відповідальність: вміння творчо застосовувати моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку регіональних об’єктів і процесів.	<i>Семінарське заняття</i>	до 10 %	

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
	ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати вміння працювати в команді.									+
ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв’язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку ухвалених рішень.		+	+		+		+	+		
ПР06. Застосовувати сучасні моделі					+	+	+	+		

та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, у т.ч. у сфері політичної географії та геополітики, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком.									
ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.	+	+	+	+		+		+	+
ПР10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних (зокрема політико-географічних) проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування.	+						+		
ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні, геоecологічні, політичні та геополітичні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком.			+	+	+	+			
ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.							+	+	+

7. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами усного опитування й написання письмових контрольних робіт.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.4 (знання)** – до 40%;
- результати навчання – **2.1 – 2.4 (вміння)** – до 10% за кожен;
- результати навчання – **3.1 (комунікація)** – до 10%;
- результати навчання – **4.1 (автономність та відповідальність)** – до 10%.

7.1. Організація оцінювання.

У курсі передбачено **2 змістовних частини**. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських занять. Упродовж семестру, після завершення відповідних змістовних модулів, проводяться тематичні контрольні роботи у письмовій формі. Максимальна кількість балів, що виставляється за 1-й і 2-й тематичні частини – 30 балів.

Завершується дисципліна **заліком**. Максимальна кількість балів на заліку – 40 балів, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали (60% максимальної кількості балів, відведених на залік).

Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (*рекомендований мінімум*) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**8. Структура навчальної дисципліни.
Тематичний план лекцій і семінарських занять**

№	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Тематичний блок 1				
1.	Законодавча база формування регіональної політики	2	2	12
2.	Концептуальні засади модернізації механізмів реалізації державної регіональної політики України	2	2	12
3.	Світовий та вітчизняний досвід оцінювання ефективності регіональної політики	2	2	12
4.	Організаційно-інституційні особливості механізму секторальної бюджетної підтримки ЄС в Україні у сфері регіональної політики	2	2	12
5.	Аналіз проблем реалізації проектів секторальної бюджетної підтримки ЄС та шляхи їх вирішення	2	2	12
Тематичний блок 2				
6.	Принципи та детермінанти формування сучасної системи стратегічного планування регіонального розвитку	4	2	14
7.	Програмно-цільовий підхід до управління регіональним розвитком	4	4	14
8.	Аналіз використання програмно-цільового та проектного інструментарію регулювання соціально-економічного розвитку територій	4	4	14
9.	Фінансові інструменти державної підтримки соціально-економічного розвитку регіонів	4	4	10
10	Соціологічне дослідження щодо оцінки ефективності реалізації регіональної політики	2	4	10
ВСЬОГО		28	28	122

Загальний обсяг - **180 год.**

Лекції – **28 год.**

Семінарські заняття – **28 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота - **122 год.**

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Іртищева І.О. Стегней М.І., Хвесик Ю.М., Децентралізація системи управління в забезпеченні сталого розвитку сільських територій, Економіка АПК.-№ 4, 2015, С. 64-70.
2. Хвесик М.А., Степаненко А.В., Симоненко В.К., Хвесик Ю.М. та ін. Екологічна безпека транскордонних регіонів України в контексті євроінтеграції: монографія. Київ: Задруга, 2015. 511 с. ISBN: 978-966-432-166-9
3. Мамонова В.В. Методологія управління територіальним розвитком: Монографія. - Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2006
4. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. - К. : НАДУ, 2008. - 632 с.
5. Хвесик Ю.М. Глибовець В.Л Нич Т. В Методичні рекомендації для вивчення теоретичного курсу з дисципліни «Управління розвитком регіону», К.: Прінт-Сервіс, 2018, 50с.

Додаткова:

1. Долечек В. Правове регулювання та організація системи надання управлінських послуг // Упр. сучас. містом. - 2004.
2. Дехтяренко Ю.Ф., Лихогруд М.Г., Манцевич Ю.М., Палеха Ю.М. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: Наук. вид. - К.: Профі, 2002.
3. Куйбіда В.С. Реформа місцевого самоврядування назріла давно // Віче. - 2004. - № 11
4. Леоненко П.М., Юхименко П.І., Ільєнко А.А. та ін. Теорія фінансів: Навч. посіб. / За заг. ред. О.Д.Василика. - К.: Центр навч. л-ри, 2005
5. Пікуляк М. Зауваги до реформування територіального устрою держави // Аспекти самоврядування, 2005.
6. Удовиченко В. Ефективна економічна політика місцевої влади. Формула успіху // Аспекти самоврядування. - 2005. № 2 (28)